

18

Kaupunkiympäristölautakunnan vastaus valtuutettu Ville Jalovaaran ym. valtuustoaloitteeseen koskien interaktiivisen talvikunnossapidon palvelukartan kehittämistä Helsinkiin

HEL 2024-002441 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Ville Jalovaara ja 10 muuta valtuutettua ovat tehneet valtuustoaloitteen, jossa ehdotetaan, että aurasluokituksista kertovaa kartta.hel.fi -sivustoa kehitetään interaktiiviseksi niin, että siitä näkee milloin, katu on viimeksi kunnostettu, ja että saman kartan kautta voisi myös antaa palautetta kunnossapidon ongelmista ja nähdä annetut palautteet.

Jalkakäytävien kunnossapidon toteutus Helsingissä

Jalankulkijoiden liukastumisista johtuvat kaatumisonnettomuudet ovat valitettavasti yleisimpiä talviajan tapaturmia. Kaupunki pyrkii hoitamaan vastuulleen kuuluvat jalkakäytävät niin, että liikkuminen on turvallista kaiken ikäisille ja kykyisille. Jalkakäytävät hoidetaan kunnossapitolain (laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta) ja Helsingin talvihoidon laatuvaatimusten edellyttämällä tavalla.

Helsingin kaupunki on suurimmassa osassa kaupunkia ottanut jalkakäytävien talvihoidon vastuulleen (kokonaisvastuuhoitoalueet), mutta suurimmassa osassa kantakaupunkia rakenteellisesti erotellut jalkakäytävät kuuluvat kiinteistöjen omistajien vastuulle, ja kiinteistön omistajat suorittavat kohdallaan olevan jalkakäytävän talvihoidon kunnossapitolain mukaisesti.

Kaupunki tilaa talvihoidon palveluntuottaja Staralta ja kilpailutetuilta urakoitsijoilta. Jalkakäytävien auraus ja liukkaudentorjunta toteutetaan jalkakäytävän hoitoluokkakohtaisen lähtökynnyksen ja toimenpideajan mukaisesti.

Palautejärjestelmä

Talvihoito on suurin yksittäinen kokonaisuus, josta kaupunki saa asukaspalautetta. Valitettavasti talvisin palautejärjestelmä on ajoittain tukkeutunut runsaan palautemäärän takia, jolloin vastauksiin tulee viivettä.

Palautejärjestelmää pyritään kehittämään niin, että palautteen käsittelyn manuaalista työtä saadaan vähennettyä, jolloin vastauksen saisi nopeammin. Lisäksi, jotta kuitenkin tieto siitä, että katu on hoitamatta, siirtyisi mahdollisimman helposti, on palautejärjestelmän kautta nykyisin mahdollisuus tehdä vikailmoitus talvihoidosta. Tällöin tieto esimerkiksi liukkaudesta tai lumikasoista siirtyy nopeasti toimenpidepyyntönä urakoitsijalle, ja vastaavasti asukas saa tiedon toimenpiteen etenemisestä.

Interaktiivisen talvihoidon palvelukartan tilanne

Kaupungilla ei tällä hetkellä ole olemassa interaktiivista talvihoidon palvelukarttaa, mutta urakoitsijat on veloitettu käyttämään omia toiminnanohjausjärjestelmiä, joihin kaupungin kunnossapidon tilaajilla ja valvojilla on pääsy. Kaupungin omalle kunnossapidon urakanhallintajärjestelmälle on kuitenkin tunnustettu selkeä tarve. Urakanhallintajärjestelmä kokoaisi alueurakoiden sopimuksen ja laatuvaatimusten mukaista tietoa, esimerkiksi talvihoidon toimenpidedataa, urakoitsijoiden käyttämistä järjestelmistä. Lisäksi järjestelmään kerättäisiin tietoa muilta tiedonvälitysrajapinnoilta, kuten mahdollisesti palautejärjestelmästä. Tämä mahdollistaisi ajantasaisen talvihoidon tilannekuvan välittämisen myös asukkaille, eli interaktiivisen talvihoidon palvelukartan toteuttamisen.

Järjestelmän hankinta etenee Kaupunkiympäristön toimialan ICT-hankintojen toimintamallin mukaisesti. Vaikka tietotarve tilannekuvan välittämisestä asukkaille on itsessään selkeä, vaatii järjestelmähankinta edelleen paljon teknistä ja toiminnallista määrittelytyötä. Tilannekuvan tuottamisen lisäksi järjestelmä toimisi työkaluna seurata, mitata ja valvoa kunnossapitotoita ja sopimuksenmukaisuutta reaaliaikaisesti. Rajallisten henkilöresurssien ja henkilöstövaihdosten myötä määrittelytyö on edistynyt hitaasti, mutta syksyn 2024 aikana hankinnan edistämiseen on saatu sidottua riittävät henkilöresurssit.

Määrittelytyön yhteydessä pyritään myös tarkentamaan hankinnan kustannusta. Järjestelmän käynnistyskustannusten ja kaluston paikkatiedon tuottamiseksi kartalle on arvioitu olevan noin 0,5–1 M€ luokkaa. Tilannekuvan kannalta keskeistä, riittävän tarkkaa ja luotettavaa työvaihetietoa, joka erittelisi ajoratojen, jalkakäytävien ja pyöriteiden hoidon, on taas teknisesti haastavampi tuottaa. Riippuen tiedon laadusta, kustannuksen on arvioitu olevan noin 5–10 M€ luokkaa. Kustannusarvioita tarkennetaan projektin edetessä.

Yhteenveto

Kaupungilla ei ole tällä hetkellä olemassa interaktiivista talvihoidon palvelukarttaa. Käynnissä on kuitenkin kunnossapidon urakanhallintajärjestelmän hankinta. Järjestelmä mahdollistaisi talvihoidon tilannekuvan

tuottamisen asukkaille. Hankinnan edistämiseen on nyt varmistettu henkilöresurssit ja sitä jatketaan Kaupunkiympäristön toimialan ICT-hankinnan toimintamallin mukaisesti, selvittäen samalla edellytykset tuottaa kunnossapitotoimenpiteistä riittävän tarkkaa ja luotettavaa työvaihetietoa. Hankinnan yhteydessä selvitetään myös mahdollisuus kerätä ja jakaa tietoa palautejärjestelmästä, ja parantaa näin kunnossapidon läpinäkyvyyttä asukkaan suuntaan.

Valtuustoaloite

Valtuutettu Ville Jalovaara ja 10 muuta valtuutettua ovat tehneet 14.2.2024 seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

"Interaktiivinen talvikunnossapidon palvelukartta Helsinkiin.

Talvi on mukava vuodenaika, mutta talvella pitäisi pystyä myös kaupungissa liikkumaan turvallisesti niin autolla kuin jalankin. Tänä talvena vaihtelevien sääolojen takia jalankulku on ollut Helsingissä paikoin hyvin vaikeaa ja liukastumisia on sattunut runsaasti. Kaatumiset aiheuttavat vakavia loukkaantumisia ja niistä tulee myös merkittäviä kustannuksia jo ennestään kuormittuneelle terveydenhuollolle. Kunnossapitoon tarvitaan lisää resursseja, mutta myös systemaattisempaa suunnittelua, että jokainen katu tulee säännöllisesti aurattua ja hiekoitettua. Tässä moderni teknologia voinee auttaa nykyistä enemmän.

Kaupunkilaisten tulisi voida antaa myös helposti palautetta, jos oma katu on huonosti hoidettu. Nyt palautejärjestelmä on tukkeutunut runsaista kunnossapito palautteista ja vastauksia saanee vasta, kun kevät on sulattanut lumen. Moni kokee turhauttavana, ettei palautteilla ole vaikutusta. Samasta katuosuudesta voi tulla myös useita palautteita, kuormittamaan käsittelyä, koska sen antajat eivät tiedä, jos palautetta on jo lähetetty.

Ehdotan valtuustoaloitteella, että kaupunki kehittää mahdollisimman pian aurausluokituksista kertovaa kartta.hel.fi sivustoa interaktiiviseksi niin, että siitä näkee milloin, katu on viimeksi kunnostettu. Tämä auttaisi myös suunnittelemaan oman kävelyreitit niin, että voi välttää liukkaan kävelytien. Saman kartan kautta tulisi voida antaa myös palautetta kunnossapidon ongelmista ja nähdä annetut palautteet."

Toimivalta

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on osoitettava aloite vastattavaksi sille lautakunnalle tai johtokunnalle, jonka toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu.

29.10.2024

Asia/18

Aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu kaupunkiympäristölautakunnan tai sen alaisen viranomaisen toimivaltaan.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Antti Takkunen, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 26554
antti.takkunen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 14.02.2024 Jalovaara Ville Interaktiivinen talvikunnossapidon palvelukartta Helsinkiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano